

Marknadsregelverket i EØS-avtalen

Eit hinder for fornuftig bruk av
samfunnet sine ressursar?

Marknadsregelverket i EØS avtalen

Reglar som i hovudsak rettar seg mot styresmaktene

- 4 friheter – forbod mot restriksjonar på handelen
- Innkjøpsregelverket
- Statsstøtteregelverket – opprinneleg eit forbod mot subsidiar til nasjonal industri, no handlar det i stor grad om å skape like konkurransevilkår mellom offentleg og privat sektor

Reglar som i hovudsak rettar seg mot private

- Konkurransereglane:
- - kartellforbud
- - forbud mot misbruk av dominerande marknadsposisjon
- -fusjonskontroll

Grensa mellom stat og marknad

- Kan det offentlege finansiere og levere varer og tenester til befolkninga når det finnest eit fungerande privat tilbod?
- Utvida eigenregi – kan ulike offentlege aktørar samarbeide om å levere varer og tenester til kvarandre og befolkninga, eller skal det offentlege nøye seg med å vere ein god innkjøpar?

Aukande press på å overlate meir og meir til marknaden

- Skilje ut vare- og tenesteproduksjonen frå statlege og kommunale etatar
- Skattlegging av statlege og kommunale aktørar som leverer varer og tenester i marknaden
- Meir bruk av innkjøp
- Løns- og arbeidsvilkår blir pressa
- Krevjande å løyse viktige offentlege oppgåver som krev langsiktighet og store investeringar

BIR AS

- BIR-prinsippet - like tenester, lik kvalitet og (nesten) lik pris
- Public service obligation/teneste av allmenn økonomisk betydning
- Deponiforbod
- Forbrenningslinje 1 og 2 med fjernvarmeplikter
- Bossnett

ESA-støttesak om avfall

- Eige husholdningsavfall (monopol),
husholdningsavfall frå andre kommunar og
avfall frå næring (næringsdrivande og
offentlege institusjonar
- Skatteplikt på næringsavfall
- Separate rekneskap
- Fullfordelte kostnader (faste og variable)
- Marknadmessig avkastning (MEIP)

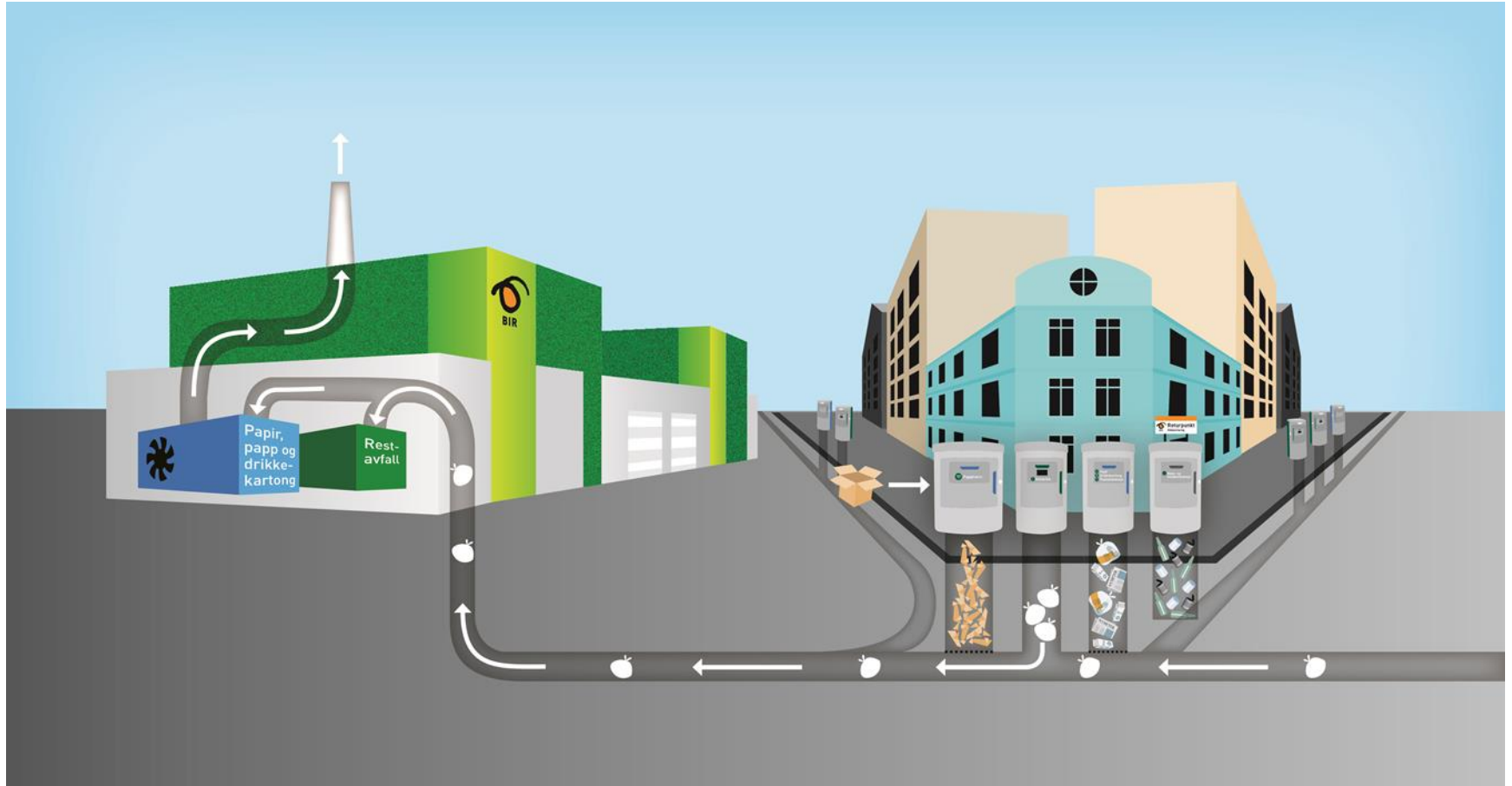
ESA-sak om einerettar i avfallsektoren

- Einerett til innsamling og transport av avfall
- Einerett til forbrenning av avfall
- Alternativet ville vore å konkurranseutsetje (innkjøp), løyse oppgåva i etat eller kombinasjon av begge.

BIR Avfallsforbrenning AS

Bossnett AS

Konsekvensar av avfallsakene for forbrenningsanlegget

- Prisen for å levere næringsavfall aukar
- Redusert avfallsmengd
- Auka avfallstransport – i strid med nærhetsprinsippet (40 000 trailarar til Sverige i året?)
- Effektivitetstap ved ubrukt kapasitet
- Problem med å klare tilknytte fjernvarmeplikter

Konsekvensen av avfallsakene for bossnett

- Investeringa er miljømessig bortkasta om vi ikkje får med næringsavfall frå forretningar og restaurantar
- Ikkje heimel for å pålegge tilknytningsplikt
- Kostnadsfordelingsmodell basert på tonn husholdningsavfall/næringsavfall – klarer ikkje å konkurrere på pris med konvensjonelle løysingar
- Beskatning og marknadsmessig utbytte – for høge avfallsgebyr

Konsekvensar for ressursbruken

- Redusert investeringsvilje
- Redusert vilje til å satse på gjennvinning og miljø, auka avfallstransport
- Vanskeleg å få inovasjonar ut i marknaden
- Samarbeide med andre offentlege aktørar, for eksempel fylkeskommunen som kunne vore ein langsiktig avtakar for biogass vanskeleg.
- Restkapasitet som burde vore solgt i marknaden står ubrukt, dårleg ressursbruk

Konsekvensar for evna til å styre

- Vanskeleg å få løyst viktige oppgåver som krev store investeringar.
- Krevjande å ivareta miljøformål og andre viktige føremål som kan gjere det naudsynt å legge restriksjonar på samhandelen og konkurransen.
- Klarer ikkje respondere raskt nok på samfunnet sine behov
- Viktige politiske beslutningar blir rettsleggjort og flytta frå lokalt nivå til nasjonalt og europeisk nivå.